

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

РОЗ'ЯСНЕННЯ

07 липня 2021 року

№ 135-р/з

Щодо сумісності статусу депутата місцевої ради з посадами в органах місцевого самоврядування

Статтею 1 Закону України від 07 червня 2001 року № 2493-III «Про службу в органах місцевого самоврядування» (далі – Закон № 2493-III) передбачено, що служба в органах місцевого самоврядування – це професійна, на постійній основі діяльність громадян України, які займають посади в органах місцевого самоврядування, що спрямована на реалізацію територіальною громадою свого права на місцеве самоврядування та окремих повноважень органів виконавчої влади, наданих законом.

Згідно зі статтею 2 Закону № 2493-III посадовою особою місцевого самоврядування є особа, яка працює в органах місцевого самоврядування, має відповідні посадові повноваження щодо здійснення організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій і отримує заробітну плату за рахунок місцевого бюджету.

Відповідно до статті 3 Закону № 2493-III посадами в органах місцевого самоврядування є, зокрема:

- виборні посади, на які особи обираються або затверджуються відповідною радою;

- посади, на які особи призначаються сільським, селищним, міським головою, головою районної, районної у місті, обласної ради на конкурсній основі чи за іншою процедурою, передбаченою законодавством України.

Згідно зі статтею 10 Закону № 2493-III прийняття на службу в органи місцевого самоврядування здійснюється, зокрема:

- на посаду голови та заступників голови районної, районної у місті, обласної ради, заступника міського голови - секретаря Київської міської ради, секретаря сільської, селищної, міської ради, голови постійної комісії з питань бюджету обласної, Київської та Севастопольської міських рад шляхом обрання відповідною радою;

- на посади заступників сільського, селищного, міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, керуючого справами (секретаря) виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті ради, старости шляхом затвердження відповідною радою;

- на посади керівника секретаріату (керуючого справами) районної, обласної ради, керуючого справами виконавчого апарату обласних і районних рад, керівників відділів, управлінь та інших працівників органів місцевого самоврядування шляхом призначення відповідно сільським, селищним, міським головою, головою районної, районної у місті, обласної ради на конкурсній основі чи за іншою процедурою, передбаченою законодавством України.

Статтею 2 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» передбачено, що депутат сільської, селищної, міської, районної у місті, районної, обласної ради (далі - депутат місцевої ради) є представником інтересів територіальної громади села, селища, міста чи їх громад, який відповідно до Конституції України і закону про місцеві вибори обирається на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування на строк, встановлений Конституцією України.

Згідно з частинами першою, другою статті 6 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» депутат місцевої ради здійснює свої повноваження, не пориваючи з виробничою або службовою діяльністю.

Депутат місцевої ради, обраний секретарем сільської, селищної, міської ради, головою, заступником голови районної, обласної, районної у місті ради, працює у відповідній раді на постійній основі і не може суміщати свою службову діяльність з іншою роботою, у тому числі на громадських засадах (за винятком викладацької, наукової та творчої у позаробочий час), займатися підприємницькою діяльністю, одержувати від цього прибуток, якщо інше не передбачено законом.

Частиною першою статті 7 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» визначено, що депутат місцевої ради, який перебуває на посаді керівника місцевого органу виконавчої влади чи на іншій посаді, на яку поширюються вимоги Конституції та законів України щодо обмеження сумісництва, не може поєднувати свою службову діяльність на цій посаді з посадою сільського, селищного, міського голови, секретаря сільської, селищної, міської ради, голови та заступника голови районної у місті, районної, обласної ради, а також з іншою роботою на постійній основі в радах, їх виконавчих органах та апараті.

Разом з тим частиною третьою статті 8 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» передбачено, що на депутатів місцевих рад поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції».

Статтями 7 та 12¹ Закону № 2493-III передбачено, що на посадових осіб місцевого самоврядування поширюється дія Закону України «Про

запобігання корупції» та законодавства України про працю з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

Посадові особи місцевого самоврядування зобов'язані дотримуватися правил запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, передбачених Законом України «Про запобігання корупції».

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 3 зазначеного Закону суб'єктами, на яких поширюється дія цього Закону, є:

народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови; державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування.

Статтею 25 Закону України «Про запобігання корупції» визначено, що особам, зазначеним у пункті 1 частини першої статті 3 цього Закону, забороняється:

- займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України;

- входити до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особи здійснюють функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляють інтереси держави чи територіальній громаді в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації), якщо інше не передбачено Конституцією або законами України.

Обмеження, передбачені частиною першою цієї статті, не поширюються на депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад (крім тих, які здійснюють свої повноваження у відповідній раді на постійній основі), присяжних, помічників-консультантів народних депутатів України, працівників секретаріатів Голови Верховної Ради України, Першого заступника Голови Верховної Ради України та заступника Голови Верховної Ради України, працівників секретаріатів депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді України, працівників патронатних служб у державних органах.

Отже, законодавством заборонено посадовим особам органів місцевого самоврядування займатися будь-якими іншими видами оплачуваної діяльності, крім дозволених.

Водночас відповідно до статті 51 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчий комітет ради утворюється у складі відповідно сільського, селищного, міського голови, районної у місті ради - голови відповідної ради, заступника (заступників) сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті ради, керуючого справами

(секретаря) виконавчого комітету, а також керівників відділів, управлінь та інших виконавчих органів ради, інших осіб.

До складу виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради входять також за посадою секретар відповідної ради, староста (старости).

На осіб, які входять до складу виконавчого комітету ради і працюють у ньому на постійній основі, поширюються вимоги щодо обмеження сумісності їх діяльності з іншою роботою (діяльністю), встановлені цим Законом для сільського, селищного, міського голови.

До складу виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті ради не можуть входити депутати відповідної ради, крім секретаря ради.

Частиною четвертою статті 12 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що сільський, селищний, міський голова не може бути депутатом будь-якої ради, суміщати свою службову діяльність з іншою посадою, в тому числі на громадських засадах, займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю.

Таким чином, якщо посадові особи місцевого самоврядування входять до складу виконавчого комітету, вони не можуть бути депутатами будь-якої місцевої ради, крім секретаря відповідної ради.

Крім того, у Постанові Верховного Суду від 08 квітня 2020 року по справі № 812/363/18 визначено, що *«заступники міського голови з питань роботи виконавчих органів ради за законом обов'язково повинні входити до складу виконавчого комітету (пункт 44)» та «аналіз наведеної правової норми (частина третя статті 51 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні») дає підстави для висновку, що законодавець встановлює обов'язок щодо включення до складу виконавчого комітету посади заступника міського голови (пункт 54)».*

Отже, на думку НАДС, враховуючи положення статті 51 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», заступники (заступник) сільського, селищного, міського голови, мають входити до складу виконавчого комітету відповідної ради.

Враховуючи викладене, і особи, які займають виборні посади, на які обираються або затверджуються місцевою радою, і особи, які призначаються на посади головою відповідної ради на конкурсній основі чи за іншою процедурою, передбаченою законодавством, можуть бути депутатами місцевої ради, якщо інше не передбачено спеціальним законодавством.

Також зазначаємо, що частиною першою статті 5 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» передбачено, що повноваження депутата місцевої ради припиняються достроково за наявності перелічених підстав, засвідчених офіційними документами, без прийняття рішення відповідної

ради у разі, зокрема обрання або призначення його на посаду, зайняття якої згідно з Конституцією України і законом не сумісне з виконанням депутатських повноважень.

Окремо повідомляємо, що роз'яснення міністерств, інших центральних органів виконавчої влади мають лише інформаційний характер і не встановлюють правових норм.

Голова

Наталія АЛЮШИНА